

Dotsent Paul ANSON 50-aastane

See oli kaksteist aastat tagasi, kui laevajõuseadmete kateeder täienes ühe kogenud eriteadlase võrra, seekord katelde alal. Suurte raskustega õnnestus TPI juhtkonnal «ära võita» Leningradi ühest suurimast uurimiskeskusest — Katelde-turbiinide Instituudist kogenud töötaja, tehnikakandidaadi Ansoni. Sellest ajast peale on meie kolleeg kokku kasvanud TPI õppejõudude perega ja teeninud ära üldise lugupidamise oma töösse suhtumise, kõrge kvalifikatsiooni ja korrektsusega. Juubilaril-sünnipäevalapsel on nagu paljudel teistelgi õppejõududel tulnud oma koormusenormi täitmiseks lugeda peale oma erialaainet veel teisigi aineid, nagu soojusvahetusaparaadid, tehnilise mootrimise soojustehnikas, laevade aatomijõuseadmed ja laevakatelde reguleerimiseadmed ja katsetused.

Kuid iga loengut iseloomustavad oskus välja tuua kõige olulisem, rõhutada põhimõttelisi tähtsusega kohti, leida õige tee kuulajaskonna veenmiseks ja kaasatõmbamiseks, milleks rikalikud konstruktori ja teadusliku töötaja kogemused suuresti kaasa aitavad. Ja seda kõike olukorras, kus õppeplaaniid kiltustuvad, kus nende muutused toimuvad kaleidoskoopilise viirvarri kiirusega ja mõtterohkusega, erialaaine maht aga aastast aastasse kahaneb. Säärases keerulises miljöös on me juubilar jäänud printsiipiaalseks pedagoogiks, kes oma suure nõudlikkuse eksamitel ja arvestustel, kursu-

se- ja diplomiprojektide kaitsmisel, õppeaine meisterlikul ettekandmisel ja oma abivalmidusega üliõpilaste suhtes on ära teeninud tänu.

Et dotsent Anson on ka kogenud kasvataja (mitte ainult rühmajuhendajal, näitab seegi asjaolu, et ta käsi ei vääranud, kui käesoleval eksamisesseioonil tuli 5. kursuse üliõpilaste eksamilehte sisse kirjutada mitu «mitterahuldavat» — sest kuidas töö, nii ka palk.

On ju üldiselt teda, et mõned «ülehooldatud» üliõpilased kipuvad oma stuudiumi lõpuks unustama alguse, s. o. milleks nad instituuti astusid. Tuli ju mõõdund õppeaastal rektoril kustutada nimekirjast 12 viimase kursuse üliõpilast ja diplomandi (mitmest teaduskonnast).

Nüüd ehk mõni sõna meie kolleegi päeva teisest (või esimesest!) poolest — teaduslikust tööst. Siin on ta tuntud kui soojusenergeetika kateedri prob-

lemlaboratooriumi üks juhtivaid töötajaid, sest uue, s. o. efektiivsema ja täiuslikuma ot-simine on tal nii öelda vere sees. Suure teadusliku töö pingetulemuseks on tal peale tehniliste aruannete ja konverentside ettekannete välja kujunenud doktoritöö tuum.

Ka üliõpilased töötavad dotsent Ansoni juhendamisel alati originaalsete projektide kallal, saades kogemusi, auhindu ja tundes suurt rahuldust. Ja et see huvi jääb neil püsima näitab asjaolu, et kui igast lennust siirdub 2—3 noort eriteadlast problemlaborisse või mujale teaduslikule uurimistööle — peaaegu kõigil oli juhendajaks dots. Anson.

Kui veel rääkida meie juubilaril päeva kolmandast, neljandast jne. poolest, siis küsiksime, kes meist ei tunneks TPI toimetiste vastutavat sekretäri? Või mõõdund suvel energeetikateaduskonna vastuvõtukomisjoni — jälle vastutavat sekretäri. Ja nii edasi — kogu aeg täie vastutusega oma töös, sest tegemist on tõesti toreda inimesega, huvitava ja sõbraliku töökaaslasega. Tõstes klaasi ja soovides talle kogu südamest õnne 50. sünnipäeva puhul, võtame kõhklematult kael kael vastu ettepaneku — mõõta uues ühikute süsteemis korrektsust, printsiipiaalsust ja sõbralikkust ansonitega.

PEETER MUREL
dotsent, tehnikakandidaat

Konspekti koostamisest õppimisel

Teaduslike teoste õppimisel praktiseeritakse konspekterimist, kusjuures püütakse vähesete sõnadega palju öelda, tähendab teose peamine sisu võimalikult minimaalses mahus edasi anda. Ehkki konspekt on maksimumselt kokku surutud, peavad teose põhimõtted ja seos nende vahel kerkima esile eredalt ja selgelt.

Standardseid eeskirju konspekterimise kohta ei saa esitada, sest iga konspekterija annab raamatu sisu edasi individuaalselt, olenevalt tema ettevalmistusest, teadmistest ja kogemustest. Üks toob selle tõestamiseks esile teesid ja argumente. Teisele jätkub ainult teesid, kuna argumentid on niivõrd selged, et ta võib neid rahuga välja jätta. Mõnele teisele jätkub mõningatest märkmetest, kuna teose sisu on talle meelde jäävalt selge.

Eelkõige tuleb tutvuda õpitava teosega. Esmasel lugemisel märgitakse esilekerkinud küsimusi. Konspekterimist võib alustada alles siis, kui loetust on põhjalikult aru saadud.

Peamine konspekterimisel on raamatu põhiideede peegeldamine ja nende põhjendamine auto-

ri seisukohast vaadatuna. Konspekt peab andma ülevaate teose põhimõtetest, ideedest, arvudest ja huvitavatest üksikasjadest. Kui mõni osa raamatust ei vaja konspekterimist, siis tuleb seda põhjendada ja ära märkides neil lehekülgedel leiduvad materjalid, tsitaadid, arvud, faktid jms.

Kui tõuseb vajadus mõnda probleemi uurida, peab tutvuma vastava kirjandusega. Selleks tuleb uurida mitmesugust materjali: perioodikat, referaate, teaduslikke töid jms. Konspekterida igast allikast ainult nõuetava teema ulatuses ja hiljem saadud andmeid läbi töötades, koostada konspekt.

Kui on vajadus refereerida või aru anda mõnel antud teemal, siis koostatakse temaatiline konspekt. Selleks tuleb mitmeid allikaid (ajalehti, ajakirju, brošüüre, raamatuid) tundma õppida ja teha nendest konspektid. Kõik loetu põhjalikult läbi mõtelda ning siis koostada antud teema kohane plaan. Lõpuks koostatakse kavakohane konspekt, milles lahendatakse kõik esile kerkinud küsimused. Kasulik on andmed iga küsimuse kohta märkida eri lehtedele. Koondkonspekti koostamisel grupeeritakse üht ja sama küsi-

must käsitlevad faktilised materjalid eraldi, et valgustada küsimust igakülgselt.

Konspekt võib sisult hea olla, aga kui see on kirjutatud rida realt, ilma olulisema eraldamiseta, siis on raske üleminekuid ühelt küsimuselt teisele eristada. Paremaks orienteerumiseks ja meelepidamiseks tuleb materjal vormistada sisukohaselt, et see vastaks loogilisele ülesehitusele, siis märgitakse kohe kus on põhiküsimus ja milles seisneb põhjendus. Olulisemad küsimused võiks alla kriipsutada, erilist tähtsust omavald sõnad kirjutada suuremate tähtedega, juhtlauseid haarata raamistikku.

Konspekterimisel pole oluline, kas sisu on öeldud oma sõnadega või autori omadega. Tähtis on telegraafilises stiilis lühidalt ja selgelt ära öelda olulisem. Sageli kirjutatakse sõnad lühendatult või tingmärkidega, et kokku hoida aega ja ruumi.

Töö teadusliku teose uurimisel on loov töö. See peab olema kaugele igast šabloonist ja alluma ainult ühele sihile: oskuslikuks kasutamiseks praktilises töös.

dots. R. AMBROS

Üheksas eksamisesseioon

Tasakesi sulen ukse enda järel. Siis, olles avanud tumepunaste kaantega raamatu ja lugenud: ajal. materialism... Luks... «hea», tunnetan lõplikult, et «sess» on läbi ja kõik mured, nii suurel kui väikesel, on kuskile kaugale-kaugale (noh, umbes aprillikuu algusesse, mil algavad uued, meie siin instituudis viimased eksamid) kadunud. Kohe ümbritsevad mind Heljo, Eve ja Aadu ning esitavad traditsioonilise küsimuse: «Palju said? Kuidas läks?» «Hästi,» vastan uljalt, sest minu jaoks on tõesti kõik jälle hästi.

Kui nüüd hakata mõtlema, siis polegi enam palju võimalusi jäänud meid eksamitulei «praadida» — vaid 6 korda! Imestan, kuhu on küll jäänud need neli ja pool aastat — tervelt üheksa semestrit? Sellest ajast, kui esimest korda Koplil trammil istusin, tundub olevat möõdund ainult mõni kuu. Ja esimesed eksamidki seisavad elavalt silme ees...

Ei oskagi hinnata, millised eksamid olid raskemad, esimesed või viimased. Algul oli ehk sellepärast kergem, et andsime sessioonis ainult 1—2 eksamit, nüüd aga ikka 4—5. Teisest küljest jälle olid varemõpitavad üldistsiipliinid küllalt rasked ja võõrad, aga praegu kalduvad

õpitavad ained ikka erialale lähemale. Mäletan, kuidas paljud meie rühmast kujutava geometriaga maadlesid: Eve Kala isegi mitu korda. Ent nüüd on ta üks nendest, kes teenitult iga kuu 25 protsenti preemiat saab. Muidugi, see kõik on kahtlemata tubli töö vili, inimene aga peab suutma kõike, mida ta enesele tõeliselt suureks eesmärgiks seab, saavutada. Rõõm on näha ka seda, et «staažikad», kellel algul nii raske oli meiega sammu pidada, nüüd aga teistest millegi poolest ei erine. Tublid ja toredad tüdrukud — õigustavad igati ettevõtte usaldust.

Igäüks meist teab juba oma tulevast töökohta. Ent hirm on siiski südames: kuidas küll seal hakkama saada? Üks asi on eksamil vastata üldtuntud raamatutõdesid, hoopis teisiti aga kipub kõik tegelikult elu ette tulema. Eksivad ju vanadki töömehed, mis siis veel meie sugustest «rohelistest» kõnelda. Noh, aga üks seda näita juba suvine kolmekuune praktika, milleks keegi võimeline on. Loodan, et keegi meist nii kergesti pilli kotti ei pista, sest igäüks meist ju tahab heaks inseneriks saada. Onnestumist siis kõigile!

S. PERTENS

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PATER-KOMITEE, REKTORAADI, EIKNU KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE ÜKALEKANDJA

Nr. 2 (388)

Reedel, 29. jaanuaril 1965

XVII aastakäik

MEIE KANDIDAAT

27. jaanuaril toimus TPI peahoones instituudi õppejõudude ja teenistujate üldkoosolek. Päevakorras oli üks, ent väga tähtis küsimus: Keda valida Tallinna linna Töörabva Saadikute-Nõukogu valimiste linnakomisjoni koosseisu? Uurimissektori juhataja sm. Saar tegi ettepaneku lähendada nimetatud komisjoni koosseisu TPI õppeprorektor, ajalookandidaat dotsent E. SCHMIDT. Üldkoosolek toetas üksmeelselt sm. Saare ettepanekut, leides, et dots. Schmidt on sobiv kandidatuur sellisele vastutusrikkale kohale.

T. LEEK

Ühest õnnestunud eksamisesseioonist

Mööõdund aasta viimastel päevadel toimus ehitusteaduskonnas pereheitmine — saadeti ära diplomandid. Nüüd on V kursuse teaduskonna vanim poeg. See lisab neile uusi kohustusi, kuna nooremad veljed vajavad head eeskju.

Uus aasta tõi kingituseks kaasa sobiva jõuproovi ja pingelised päevad sessiooni näol. Mõmendil on see kõik seljataga ja võib teha kokkuvõtteid äsja lõpule jõudnud eksamite kohta.

Sanitaartechnika eriala õppe-rühm on kõige väiksem, ent õppeedukuse protsent on maksimumselt. Headele ja väga headele hinnetele sooritasid eksamid üliõpilased Burmeister, Kell, Laasberg ja Reisman.

Autoteede eriala kaheteistkümmest üliõpilasest koosnev kollektiiv ei jäänud naabritest maha: keskmine hinne 4,33 viitab peatsete inseneride tublile tööle ja headele teadmiste-le.

Ainult väga häid hindeid said üliõpilased Perri, Randlepp, Reier ja Rõigas.

Tööstus- ja tsiviilehituse eriala kolme õpperühma eksamisesseiooni finiš oli järgmine: 37-st üliõpilasest ei sooritanud plaani-päraselt eksameid 2. Ainult «väga häid» kirjutati õpinguramatul IX semestri leheküljele ldanurmel, Siimul, Virkusel, Hindrekul.

Kokkuvõtteks võib öelda, et keskmine õppeedukuse protsent (96,7) on näitaja, mis peegeldab V kursuse töökust, järjekindlust, head tahet ja sügavat huvi valitud eriala vastu. Ees on veel aasta õppetööd ja praktikad, ning siis saab teaduskond taas saata uue täienduse ehitajate perre. Loodame, et ka edaspidi hinnatakse nende tööd selliste kõrgete protsentidega nagu seekord.

T. LEES

TÄHELEPANU! AJAKIRJANDUSLIKE KAASTÖÖDE VÕISTLUS

Eesmärgil mitmekesistada meie ajalehes ilmuvaid materjale ja tõmmata ajalehetööle kaasa laialdasemalt meie instituudi kollektiivi liikmeid, kuulutab ajalehes «Tallinna Polütehnik» toimetuse välja järjekordse ajakirjandusliku kaastöö võistluse.

Võistlusest võivad osa võtta kõik TPI kollektiivi liikmed (üliõpilased, õppejõud, aspirandid, teenistujad), kusjuures iga autor võib võistlusele esitada piiramatul arvul töid.

Võistlusele võib esitada olukirjeldusi, reportaaze, följetone, vesteid, humoreske, luuletusi, epigramme ja karikatuure. On soovitatav, et esitatu tööde temaatika kajastaks meie instituudi elu (õppeprotsess, teaduslik töö, ühiskondlik tegevus, vaba aja veetmine, ühiselamud jne.).

Olukirjelduste ja reportaazide maht ei tohi ületada 5 masinakirja lehekülge, ülejäänud tööde maht 3 masinakirja lehekülge. Karikatuureid peavad olema va-

rustatud sisu seletavate allkirjadega ning joonistatud musta tuššiga valgele joonestuspaberile, joonistuse laius peab olema vähemalt 10 sm, kõrgus ei ole määratud.

Ajalehefoto minimumformaadiks on 18x12 cm ja ta peab olema läikepaberil ja veidi hele-dam normaalset.

Tööd tuleb varustada märgusõnaga ja märkusega «Ajakirjandusliku kaastöö võistlus» ning lasta «Tallinna Polütehniku» kirjastuse peahoone fuajees või Mustamäe ühiselamus. Koos tööga tuleb esitada sama märgusõna kandev kinnine ümbrik, milles peavad olema andmed autori kohta (ees- ja perekonnanimi, õpperühm või töökoht).

Võistlustööde esitamise viimaseks tähtajaks on 15. APRILL 1965. a.

Parimate tööde autoreid autastustatakse mälestusesemetega (milliste valikul arvestatakse autori soovi) järgmises väärtuses:

	I koht	II koht	III koht
olukirjeldused ja reportaazid	25 rbl.	15 rbl.	10 rbl.
följetonid, vestid, humoreskid	15 rbl.	10 rbl.	7 rbl.
luuletused ja epigrammid	12 rbl.	8 rbl.	6 rbl.
karikatuureid ja joonistused	15 rbl.	10 rbl.	7 rbl.
ajalehefotod	10 rbl.	7 rbl.	5 rbl.

Vastavatasemaliste tööde puudumisel on züril õigus jätta mõni auhind välja andmata või jaotada auhindad teisiti.

Avaldamiskõlblikud võistlustööd avaldatakse «Tallinna Polütehnikus». Vastaval tasemel olevad tööd suunatakse züril

poolt avaldamiseks ka vabariiklikule ajakirjandusele, kus ilmuvad tööd honoreeritakse.

Võistluse tulemused tehakse teatavaks ajakirjanduse päeval.

«Tallinna Polütehniku» toimetuse

Meie sajand on tehnikasajand — sellega nõustuvad vist küll kõik. Tehnika on käesoleval ajal muutunud igasuguse tootmisprotsessi lahutamatuks osaks, ta määrab teatud piirides nii toodangu üldmahu kui ka selle kvaliteedi. Veel enam, tehnika tungib ka sellistele «valgetele laikudele» nagu seda on kaua aega olnud raamatupidamine, mis pole küllalt jõudnud kiita arvelaua suurt abi pidevas ja lõpmatu näivas arvutusprotsessis. Arvelaua tähtsust ja väärtust minevikus ei saa ega tohigi eitada. Mis puutub aga olevikku — jah, siin ei saa enam arvelauaga piirduda.

Toome siinjuures võrdluseks mõningad tööviljakuse näitajad arvutusoperatsioonides. Näiteks liitmise (4- ja 5-kohalised arvud) oleks arvelaul võimalik tunni jooksul teha 600—700 tehet, aga 10-klahvilistel 2-perioodilistel summeerimismasinatele 1400—1600 tehet. Korrutamisel sama suurte arvudega oleksid näitajad järgmised: arvelaul 40—50 tehet tunnis — automaatsetel korrutamismasinatele 450—500 tehet tunnis.

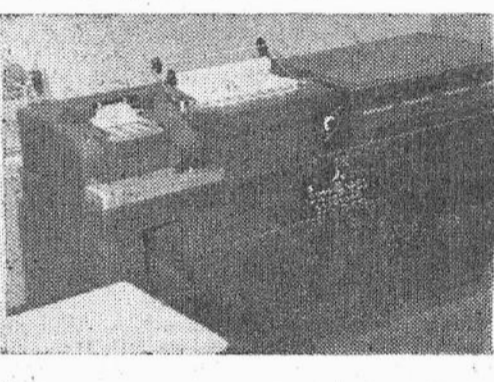
Üheks tõmahukamaks operatsiooniks raamatupidamise arvutuses on sorteerimine. On kindlaks tehtud, et käsitsi võib tunni jooksul sorteerida 1500—1700 dokumenti, kui sorteermistunnus on väljendatud ühekohalise arvuga. Masin aga samade tingimuste juures sorteerib 15 000—20 000 kaarti.

ARVUTUSMASINAD

Tehnika on hea ja tänuväärne ainult siis, kui teda kasutavad teadlikud inimesed. Konkreetset raamatupidamist rääkides peaks selisteks inimesteks olema esmajoones ettevõtete raamatupidajad, ekonomistid, planeerijad. Aga just sel line ongi TPI majandusteaduskonna poolt ettevalmistavate spetsialistide loetelu. Täheleb, et arvutustööde

mistusest TPI-s. Sellest räägiti ka arvutustööde mehhaniseerimise vabariiklikul nõupidamisel 1962. a. 25. oktoobril, millise otsustes seisab järgmine punkt: eraldada TPI-le vajalikud arvutusmasinad vastavate õppelaboratooriumide loomiseks ja täiendamiseks.

Arvutusmasinate laboratoorium loodi statistika ja raamatupidamise kateedri juurde 1961. a., kuid oma eksisteerimise kahe esimese aasta jooksul varustati laboratooriumi ainult klahvarvutusmasi-

TABULAATOR T-5M

mehhaniseerimise ja arvutusmasinate kasutamise ulatus ja tase ENSV-s sõltub väga suurel määral nimetatud spetsialistide mehhaniseerimisalasest etteval-

natega. Alles 1963. a. lõpul sai laboratoorium perforatsioonmasinate komplekti, mis koosneb järgmistest masinatest: perforaator, kontroll-

masin, tabulaator ja kokkuvõtte-perforaator. Perforatsioonmasinate kasutamisel on arvutuse aluseks perfokaart, kuhu kantakse andmed algdokumentidelt. Edaspidi toimub andmete viimne masinasse automaatselt perfokaardi kaudu.

KONTROLLMASIN K 80-6

Juba sel aastal täieneb laboratooriumi masinapark alfabeedilise perforatsioonmasinate komplektiga. See laiendab tunduvalt perfomasinate kasutamise sfääri, kuna langeb ära senini perfomasinate kasutamist kitsendanud omadus. Nimelt, tavajärgnumbrilised perforatsioonmasinad saavad perfokaardilt vastu võtta ainult arvandeid. Alfabeedilised perforatsioonmasinad võimaldavad aga vastu võtta ka tähelise märkuse, tekste.

Lähemate aastate perspektiiv näeb ette ka väiksemate elektronarvutusmasinate kasutuselevõtmist (elektronisorteerijaid, korrutamisseade tabulaatorile).

Kes siis kasutavad laboratooriumi? Põhiliselt raamatupida-

arvutuse mehhaniseerimist konstrueerimise büroost alates kuni bilansi koostamiseni raamatupidamises. Kõigist eelpooleldust kokkuvõtet tehes avaldaksin arva-

arvutuse mehhaniseerimist konstrueerimise büroost alates kuni bilansi koostamiseni raamatupidamises. Kõigist eelpooleldust kokkuvõtet tehes avaldaksin arva-

õppeplaanis puudub kõrge haridusega spetsialist peaks ettevõttesse tööle asudes omama vähemalt minimaalse pagasi teadmisi arvutusmasinatest ja arvutuse mehhaniseerimisest üldse. Vajalike teadmiste ja kogemuste omandamine ei eelda mitte ainult vastava õppeaine olemasolu õppetöö programmis, vaid see on võimalik ka kursesüste ja ringide organisatsioonide näol. Ootame selleks üliõpilaste aktiivset osavõttu.

M. ORVIKU Arvutusmasinate laboratooriumi juhataja

TEADAANNE

2.-6. veebruarini 1965. a. UTÜ His toimuvasst ekskursioonist osavõtjate nimekiri:

- Kiievisse
1. Arne Randlepp — õpperühma ET-101 üliõpilane
  2. Mati Kaupmees — õpperühma ET-101 üliõpilane
  3. Mare Merendi — õpperühma KK-101 üliõpilane
  4. Ruuda Pent — õpperühma KK-104 üliõpilane
  5. Andres Nitra — õpperühma KK-81 üliõpilane
  6. Endel Toman — õpperühma ES-81 üliõpilane
  7. Lembit Linnupõld — õpperühma ES-121 üliõpilane
  8. Mare Tutt — õpperühma EE-101 üliõpilane
  9. Hindrek Virkus — õpperühma EE-101 üliõpilane
  10. Jaak Ka'm — õpperühma ES-101 üliõpilane
  11. Andres Talvart — õpperühma KT-101 üliõpilane
  12. Jüri Rihma — õpperühma ET-101 üliõpilane
  13. Vello Boos'tas — õpperühma ET-101 üliõpilane
  14. Peeter Reer — õpperühma ET-101 üliõpilane
  15. Aleksander Ka'das — õpperühma ET-101 üliõpilane
  16. Silvia Hilbus — ekskursioonijuhataja

- Moskvasse
1. Ulla Karus — õpperühma KK-103 üliõpilane
  2. Anne Orav — õpperühma KK-101 üliõpilane
  3. Helvi Sepp — õpperühma KK-103 üliõpilane
  4. Jüri Tanner — õpperühma KK-101 üliõpilane
  5. Ka'le Valdna — õpperühma KK-101 üliõpilane
  6. T'hu Kauber — õpperühma KK-103 üliõpilane
  7. Rein Siimar — assistent
  8. Gustav Saar — grupijuhataja

Kõigil ekskursioonist osavõtjail koguneda 1. veebruaril 1965. a. TPI peahoonesse, aud. II, kell 17.00.

UTÜ NÕUKOGU

Luuleridu

O. Tõeleid

Nagu must kass jooksis äikesepilv üle tee tuikuv jumalavallatust elust ja näugus jõuetusest ja vihast irevil hambad ja krahnas küüned — miks enam teda ei tähele panda!?!

Tuhmunud on aknaklaasid, kui ma pärast täitnud soovi jälle vaatan

Pesen klaasi unistustemaale. hommikuse kastega kus jõi sirjelind päikest kastetilkadest, laenuks võttes päikeselaenu: küll unistustetibud suureks kasvades annavad tagasi... Ja uuesti selged on aknaklaasid...

EHA

Me ei saa teiega kaasa minna, senator Goldwater... Te äratate meis hirmu. Ajalehes: Verd sülitas pilvepard — päike läks looja. C'õ juhatus maakeha päiksest veel sooja...

VIIMANE SEMESTER

Mõne päeva pärast asuvad tööle kõik need verisulis insenerid, kellele vana-aasta lõpus «Estonias» lilli ulatasime.

Mõni päev tagasi algas uus, viimane semester meie maja ametlikult vanimatel tudengitel, neil, kelle rühmanumber juba nädal aega kolmekohaline on.

Veel ainult kaks ja pool kuud päris «koolipoisi» elu. Siis praktika, diplomiprojekt, nii nagu palju aastaid enne meid on olnud.

Pidage siis see viimane semester ja sessioon hästi vastu, peaaegu-diplomandid!

Kivi kottii!

R. MALF

Uusi bibliograafilisi nimestikke TPI raamatukogus

1. Библиографический указатель геодезической литературы за 5 лет. 1957—1961. М., 1964, 266 с.

N'mestik on järjeks 1961. a. välja antud geodeesia-alase kirjanduse bibliograafia, mis hõlmab ajavahemikku 1917—1956. Mõlemas nimestikus on materjal paigutatud ühe skeemi järgi (22 põhilikku ja allilid). Lähemal ajal valmib kolmas nimestik, mis haarab geodeesia-alast kirjandust aastail 1962—1963.

2. Методика преподавания иностранных языков. Систематический указатель статей по методике преподавания а. английского, испанского, немецкого и французского языков. 1955—1961. М., 1963, 149 с.

N'mestik on registreeritud nii kodu- kui välismaistes ajakirjades ja kogumikes ilmunud artiklid võõrkeelte õpetamise meetodika kohta. Materjal on süstemaatiliselt eri keelte õpetamise meetodika põhilikustuste järgi. Nimestiku lõpus on kasutatud perioodiliste väljaannete ja autorite register.

3. Bibliographie der Veröffentlichungen der Wissenschaftler der Technischen Hochschule für Chemie «Carl Schorlemmer» Leuna Merseburg 1954—1964. Merseburg, 1964, 101S.

Ajalehe „Polütechnik“ toimetusele

Ajalehe «Polütechnik» 17. jaan. 1965. a. numbris esines «Ametiühingu häbipostis» tasumata liikmemaksude tõttu poliitilise ökonomia kateeder.

Kateedri liikmete poolt on a/ü liikmemaksud tasutud kateedri a/ü organisatoori sm. K. Kornevi kätte õigeaegselt, kuid K. Kornevi süü tõttu ei ole liikmemakse õigeaegselt antud edasi teaduskonna laekurile, seetõttu tasumata liikmemaksud ei ole süüdi mitte kateedri vaid kateedri laborant — a/ü organisator.

Kateedri koosolekul 23. jaanuaril arutati nimetatud küsimust ja avaldati sm. K. Korneville noomitus lohaka töösse ja ühiskondlikesse ülesannetes suhtumise eest.

E. INTI Poliitilise ökonomia kateedri juhataja

RIKSU KAAREL JA KEELAMISE SILT

Kas tunned

Kaarel Kaarli p. Riksu sündis Paljassaarel 29. veebruaril 1944. aastal. Tema isa oli eratehnik ja kaubanduse alal ja kuigi kodanliku vabariigi rasked majanduslikud kriisid teda korduvalt jalgust maha löid, suutis ta suuretehtevõttega konkureerides siiski nii palju raha koguda, et endale ühekorruselise üheühetoalise korteriga (tuba pliidiga) individuaalamu üles lõi ja 1940. a. kevadel ka Juustu Armilda majasse töi. Väikese Karla sünd kandis täieliku juhuslikkuse pitsert, sest neiu Armilde oli karne pruudipõlve pidamises veidi tiiale läinud ja painutas pea seadusliku tanu alla täpselt oma 49-ndal sünnipäeval. Siiski pääses pisike Karla ilmale ja Paljassaare pätid kirjutasid selle kohe okupatsioonijärgsele arvele. Igatahes kohustuslikust abiteenistusest saksa sõjaväes pääses Karla täiesti seaduslikult, kuna nende aastakäiguni veel ei jõutud. Karla sugulased välismaal ei ela. Mõningate andmete järgi on tal seal poolvendi ja -õdesid, aga ametlik-

RIKSU KAARLIT...?

ku kinnitust selle kohta antud ei ole.

Juba varajases nooruses, kui teised Paljassaare lapsed suureks kasvades tahtsid saada autojuhtideks, rongijuhideks ja trammijuhideks, huvitus Kaarel Riksu pooljuhtidest. Viieandast eluaastast alates unistas ta taskuraadiote konstrueerija elukutsest. Väikeseks takistuseks tema teel oli ainult see, et siis veel pooljuhtidel töötavaid taskuraadiosid polnud. Ja kui ta lõpuks kaheksanda aastaseks täiesti iseseisvalt pooljuhtvastuvõtja

idee peale tuli, rippus neid iga kolmanda Viru tänava vastu tuleva eakaaslase kaelas. Kaheksaoliseks oli see esimene ja seni ainus kord, kus Karlale midagi peale hoerustükide iseseisvalt pähe tuli.

Karla isa oli suure eruditsiooniga seltskonnainimene ja tahtis oma pojast vabakasvatuse pärlit teha. Kuni eitati geneetika osatähtsust

pärvusteoorias, et tahtnud see asi hästi edeneda. Nüüd aga luges Karla et geneetika on jälle au sees, ja hakkas silmnähtavalt isa sarvaseks muutuma. Kaheksaolise koo'iaastad oma töö teinud ja seepärast suudab Karla ka ilma õrnama soo ja alkohoolsete jookideta elada. Ainult pasunamängu kiring on talle kõvasti külge hakanud ja süstemaatilise õppetööst vabal ajal mängib Karla Vabatahtliku Tuletõrjeühingu Paljassaare salga puhkpilliorkestris metsasarve. Sarv on ikka kõver nagu oimal ja teeb aga ilusat häält, mida Paljassaare piigad otsata armsate nügudega Karla hääberberi akna all kuulamas käivad.

Kevadeti ja sügiseti Sitsi kandi kavdu, talvel õkva üle jää astub Karla instiituudi poole, et uusi teadmisi koguda. Hoolimata äpardustest, mis teda tihti saadavad, trügib ta edasi teaduste kõrguste poole valitud erialal — pooljuhtmaterjalide tehnoloogias.

Teie aga ärge naerge tema äparduste ja tempude üle, sest igapähe teist peitub osake Riksu Kaarlit!

SUUSAMEMUAARID

Olen kuskilt lugenud, et vaimse töö tegijale on väga kasulik värske õhk, matkad ja suusamine. Ma ei ole küll ebasklik, et seda kohe puhta kullana võtta, kuid mõte visata suusad üle öla ja kuskile suusamaale minna oli siiski väga ahvatlev. Pealegi jätab see kaaskodanikele hea mulje, kui sa sportlikus riietuses rinda ette surudes reipalt läbi linna astud. Onneks polnud selleks ettevõtmiseks ka ühtegi korralikku takistust, sest suusad on mul olemas, sess õnnelikult läbi ja mis puutub rahasse, siis seda saab ikka laenata.

Pärast kõigi kasulike nõuanete saamist pandi mind vagunisse ja saatjate lehvitamisest hakkaski rong liikuma. Onneks kannatan ma rongisõitu hästi. Rongis püüdsin peast korraldada kõiki õpetusi. Tegin selleks isegi süsteemi — telefonipost ja õpetus, telefonipost ja õpetus...

Kõigepealt kui minuga peaks midagi juhtuma, siis pean kohe helistama Tartusse doktor Mikkel Kasele. Kui tunnen väsimust, siis ei tohi ma mitte lumele selili heita, veel ei tohi lund süüa, kaua suud lahti hoida jne. jne.

Te muidugi arvasite kohe ära, et sõitsin Nelijärvele. Talvel on seal tõesti tore: värske männimetsa õhk, järvedel on jää peal, pole vaja karta, et sisse kukud ja muidugi suusatada saab ka.

Enne Nelijärvet peatus rong sageli, kuid see ei eksitanud mind põrmugi õiges jaamas maha minemast. Olen ainuke suusataja, kes turismibaasi poole sammub, on ju äripäev. Keskmise tallinlane lubab seda meelelahutust endale ainult pühapäeval. Üürin voodikoha, viskan asjad kappi ja kiirustan enne videvikku veel ühte väikest suusatamist ette võtma.

Aga näe, klassivend Toits ka siin. Ja veel teinegi paar suuski kõrval.

«Tere. Kuidas minek on,» püüan asjatundja tooni välja pigistada.

«Tere, tere. Viiletsavõitu, ei liibise. Oled üksi siin?»

«Otsustasin üksi tulla jah.»

ütlen niisuguse häälega nagu keegi oleks minuga ka kangesti tahtnud kaasa tulla, aga mina lihtsalt ei võtnud.

Pärin veel üht-teist ja torman siis hirmus energiliselt metsa poole. Metsa all saab hinge tõmmata, sest siin ei näe mind keegi. Lohistan vaikselt suuski, minek on tõesti halb ja kuhu mul nii väga minna ongi.

«Tasa sõidad, kaugemale jõuad» — kuldne vanasõna. Ja varsti jõuangi... «Päkapikuni». Klopin selja lumest puhtaks ja astun sisse, sest mis puhkus see on, kui inimene ei söö. Supp, kaks praadi ja magustoit kaovad kiiresti. Saabub mõnus staatiline rahu, just selline nagu pärast õnnestunud eksamit, et küll nüüd magaks. Võtangi suusad selga ja sammun vaikselt turismibaasi tagasi. Nii lõppeski minu esimene suusasõit magusa unega.

Ärgates tunnen end energilisena ja tahan kohe midagi teha. Palun lauatenisereketide ja teen ühele tegevusetult ringi hulkuvale näitsikule ettepaneku mänge. Ta puikleb kombekohaselt vastu, kuid kuna lauatenis on täiesti moraalne mäng, siis nõustub lõpuks.

Vabandan ennast, et olen ainult 3-nda järgu mängija, kuid tema arvab ka, et on kolmanda järguline mängija ja nii alustame. Ilusate silmade vastu pole kerge mängida. Püüan seda olukorda tasakaalustada väga püüdliku mänguga. Katsun kätte saada kõiki palle, ka neid, mis lauale ei kuku, kuid tormamise tulemuseks on see, et tema peab aina teises nurgas palli järele käima.

Satun hoogu ja kutsun teda välja punktide peale mängima.

«Oi, seda ma küll ei tee,» saan tõrjuva vastuse.

«Ega sest midagi pole, et te minust kümne kategooria võrra kergemas kaalu kuulute.»

«Ei, ma siiski ei taha.»
«Kahju, et te nii kena soo au ei taha kaitsta,» püüan õrritada. Tema vastab, et ega see au polegi kõige tähtsam ja nii jääbki meil punktide peale mängimata. Ja parem kah, sest tunnen juba väsimust. Lõpetan tühimuse ettekuändel mängu ja kobin jälle magama. Seekord juba hommikuni.

Nii lõppeski minu esimene aktiivse puhkuse päev. Öösel enam midagi ei juhtunud, kui mitte arvata seda, et tütarlaps, kellega õhtul mängisin, terve öö hirmust värises, kuna talle tundus, et tahan valevõtmega tema toa ust lahti muukida. Naeruväärne, kellelegi ei tulnud üldse mõttessegi öösel tema tuppa tungida. Ja mul polnud sellist võtit ka käepärast. Salapärase krõbina tekitas aga turismibaasi direktor kirjutusmasinaga.

MATK VALGEHOBUSEMÄELE JA... TAGASI

Hommikul tõusen juba kell kümme. Sooritan hommikuvõimlemise kompleksi nr. 1, karastan end külma veega ja lähen tegusid otsima. Aga mida nälgijane inimene ikka suudab. Lippan «Päkapikku». Oo, aga seal on ju minu mängupartner oma sõbrannaga.

«Tere hommikust! Kuidas magasite?»

«Tüüna küsimast,» jne. jne... Sõime kohud täis ja pistame tasku ka, et kõht vahepeal väga tühiks ei läheks. Teen Killule (tema nime reetis kogemata sõbranna) ja sellele teisele ettepaneku Valgehobusemäele minna. Seekord saime palju kergemini kokkuleppele (hommik on õhtust targem).

Alustame. Kell on 11. Kutsun Killut välja võidu sõitma — kumb jõuab enne Valgehobusemäele, sest mul on kange tahtmine teda milleski võita. Tema aga keeldub. Sõidan kõige ees.

Kilomeetrid lähevad. Järsku tunnen, et enam ei jõua. Kuskil sisemuses pistab, vist siilitöbi. Jään seisma ja küsin Killult ning... kas nad puhata ei taha. Nemad aga arvavad, et kui pärale jõuame küll siis puhkame.

Surun hambad kokku ja liigume edasi. Onneks kuulen selja tagant kiljatust. Rajaäärne auk on mu kaasased neelanud. Kuni ma Killukese ja... august välja tõstan, neid lumest klopim ja kasulikke nõuandeid jagan möödub veerand tundi ja nüüd on liikmeis jälle veidi reipust.

Tunni ja kolmekümne minuti pärast jõuame sihtkohta. Olen elav laip. Killu ja... näikse veel päris rõõmsalt kilkavat. Kui hea meelelega heidaks selili ja sööks lund, kui poleks neid neetud õpetusi.

Vahepeal kaovad tüdrukud metsa ja kui nad tüki aja pärast itsitades tagasi tulevad on minus juba elulootus tärnanud. Sõõn ära võileivad ja hakkavad takseerima.

Saan hakkama suure meelelutusega, mida kodus mulle kindlasti ei andestaks — ronin vaatetorni otsa. Killu ja... kõhklevad veidi ning ronivad järele. Püüan seista võimalikult torni keskel, sest füüsiliselt kursusest tean, et see soodustab torni tasakaalu.

Tuleb laia lund, metsade kontuurid on muutunud pehmeteks ja see kõik on liiga ilus, et tõsi olla. Killu alustab ühte laulu. Jorisen ka kaasa ja kui laul otsas on tätoveerime tornile oma nimed ning laskume ettevaatlikult alla.

Püüan leida mingeid jälgi selle mäe kuuluvuse kohta valgehobuseliste sugukonda, kuid mul ei õnnestu avastada midagi, välja arvatud ühed hobuse jäljed eemal teel.

Tagasisõidust ei tahaks heal meelel üldse pajatada, sest tüdrukute sabas sõrkimine ja see, et nad mind pidid sageli järele ootama, oli väga alandav. Mul on Killu ees väga piinlik ja ma ei julge enam tema ilusaid silmi vaadata ning öieti ei küünigi, sest olen nendest vähemalt 100 meetrit eemal.

Jõuame metsavahi majani. Kus on veel Eestis toredama habe-

mega metsavaht ja nii toredad metsad? Jutt keerleb maailma asjade ümber. Püüan vähemalt siingi silma paista, sest mulle näib, et Killule on see teema võõras. Milleks ma muidu olen 6 poliitiliste teaduste eksamit teinud, kui ma ühte metsavahti ja kahte tüdrukut ei suuda ära veenda. Tüdrukutega polnud raskusi, aga metsavahti. Milline terve mõistus ja elukogemused. Kui ilusti oskas ta mind vastu seinu suruda.

Täname sooja ja lahke vastuvõtu eest. Väljas üfles Killu, et temale see suur habe üldse ei meeldinud ja pealegi polevat habemed enam moes.

Vaene mees, elab siin paksus metsas ja ei teagi, et pealinnas hakkavad habemed moest minema.

Kell võis olla vist viis kui tagasi jõudsin. Kobisin kohe voodisse. Õhtul ei rääkinud ma kellegagi sõnakest, samuti oli söögisu kadunud.

Kahel järgmisel päeval panen suusad alla ainult selleks, et «Päkapikku» sööma minna. Istun taas ja kirjutama memuaare. Killut nägin veel paaril korral. Ta oli jälle Valgehobusemäel käinud. Jah, nii jäigi mul tema üle võit saamata, kui ainult teised poisid sellest teada ei saaks.

* * *

Istun Tapa—Tallinn rongi 5. klassi kupees, sest paremaid selles rongis ei ole. Need vagunid tulevad kangesti lapsepõlve meelde. Sai ju kunagi nendega oma esimene rongisõit tehtud ja kui ilusad nad tundusid, olgugi et nad juba siis kangesti kääksusid.

Niisiis minu aktiivne puhkus on läbi ja algab taas passiivne õppetöö. Millised on suusareist tagajärjed, seda selgitab kliiniline analüüs. Ise olen rahul, ainult ei tea, mis mamma ütleb.

Tallinn paistab juba päris selgesti. Hurraa! Saabun võitjana tagasi — olen elus ja terve. Kui palju põnevat ootab ees: tantsupeod, kohvikud, kool, sõbrad ja veel keegi väga... aga see on juba saladus.

I. SÜSTEEM

Jugoslaavia reisil

Sellel õhtul kontrollitakse linna liiklust (laagris saadakse muidugi eelnevad teadmised liikluseeskirjadest). Iga tabatud liikluserikkuga autole kleebitakse vastav embleem, mille tähendus on kõigile teada.

Kinkisime mälestuseks albumi meie komsomoli töökehitusest — Balti Soojuselektrijaamast.

Laagris oli ka 30 poissi ja tüdrukut Kozarast. Filmi kangelaste pojad ja tütreid. Tõmmud, kindlameelised näod.

Tugevad käepigistused nende päevitunud, muskfites noortega, kelle kätes on Jugoslaavia tulevik ja me sõidame edasi.

* * *

Sõidame üle Sloveenia mägise lääneserva Aadria mere äärde. Tõuseme üha kõrgemale, õhk muutub külmemaks. Kohalikud reisisjad on juba ammu vagunitesse põgenenud, meie aga naudime mägede ilu.

Hallid paljad kaljud üksikute männijändrikega. Kuid leidub ka tammesalusid, mis on nagu kangekaelsuse sümboolid. Siis aga karjake kitsi, kes on ammis üksikute rohuliblede otsimisega.

Tee ääres on kiviaiad, et kaitsta võimalike kivivahingute eest.

Suurepärase vaade merele: all rohelised orud, nende vahele tungivad lahed, vesi on helesinine.

Rong sõõstab läbi tunne-

A. VELLAMAA

lite, vahel on ta nii keerne, et veel veidi ja vedur puudutab viimast vagunit rongi sabas.

* * *

Küllastasime Kraljeviče Laevahitustehast. Siin valmivad reisilaevad välisliinidele ja kaatriid mereväele. Tehase tööd juhib töölise nõukogu, kelle koosseisus on 45 inimest. Direktor valitakse 2—4 aastaks ja tema ülesandeks on tegelda hangetega ning kindlustada turg. Kogu toomisprotsessi juhtimine lasub töölisnõukogul. Insenere on tehases vähe, pearaskus lasub tehnikutel. Töödistsipliini rikkumise suhtutakse väga karmilt.

Põhilisteks elamuteks Rovini noorsoolaagris olid sellised majakesed.

Puudub TKO. Töölise huvi töö kvaliteedi vastu tagatakse väga lihtsalt: kui toodad praaki, kaotad tellija ja see tähendab, et sul pole tööd.

Tehase sisseseade on suuremalt jaolt 1956-st aastast. Hakkasid silma ka meie lihvpingid.

Lõunasöök ja sõidame luksuuliku suvitusrajooni Opatiasse. Loed pansioonide ja hotellide reklaamibrošüüre ja on tunne, et peamine on sind hästi vastu võtta.

Siinseid kauneid puhkepaiku külastavad paljude maailma riikide turistid. Ilus rand ja kaunis loodus teevad temast ühe parima kuurordi kogu Aadria mere rannikul. Tunne meiegi sellest täit rõõmu.

Järgmine sihtpunkt on Rovini. 6 päeva rahvusvahelises noortelaagris. Laager koosneb väikestest mugavatest majadest, mis asuvad otse mere ääres kaljudel.

Laagris oli noori peaaegu kõikidest Euroopa riikidest. Delegatsioonid vahetusid pidevalt. Millised suurepäraseid võimalused võõrkeele praktikaks.

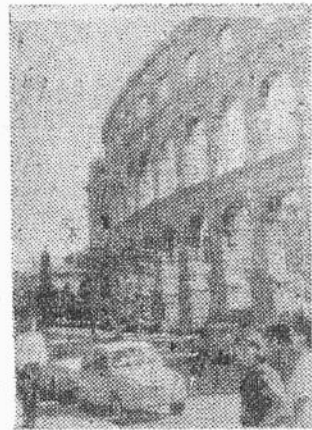
Olin hädas oma toanaabri, inseneriga Pariisist. Ta oskab inglise keelt sama palju kui mina prantsuse keelt. Üldse oli see prantslastele tüüpiline, et nad vähe võõrkeeli oskasid.

Vestlesime lääne-saksa noortega. Poliitikat ja rahvusvahelisest elust olid nende teadmised hoopis nõrgad. Suure veidrusega rõhutasid nad igal võimalikul juhul, et nad on prantslased. Loogika oli neil selles punktis väga lihtne: «Pole tähtis kas jumal on olemas või mitte, peasiis kui temasse usutakse ja siis on ta tõepoolest olemas.»

Öösel on rannikul väga kaunis. Taevast on tinnust. Kui aga ilmub kuu oma peegelpildiga merel, siis on vaja ainult veel väga vähe ette kujutada, et tõelist muinasjutulisust tajuda.

Vesi on meres väga soojane. Tarvitseb vaid korra kogemata neelata ning järgneva poole tunni jook sul on tunne, et oled soolaga läbi imbutud. Silmad kipitavad, juuksed on parkunud ja kuivades oled kättunud valge soolalõmuga. Veest uuesti vette: nüüd juba mereveest mageda vee dušši alla.

Küllastame lähedalasuvat väikelinna Bulat. Seal on hästi säilinud Rooma impeeriumi aegne amfiteater. Koht, kus kunagi voo-

Amfiteater Bulas.

las gladiatorite veri on praegu kuulust kontsertide, vabaõhuetenduste ja kinofestivalidega.

Saabub uus nõukogude delegatsioon Kuibõsevist, meie aga oleme juba lahkujad. Viimasel õhtul viimased laulud, loobime õhku kohaliku Istria maakonna Noorsooliidu juhti, kelle õul oli laagri organisatsioon ja ees ootab üliõpilasiinn Ljubljana.

Sõidul teeme peatuse Postojanskas. Postojanska Jama kujutab endast 21 km pikkust grotti. Seda võib õigusega nimetada looduse ilu suurimaks väljenduseks. Groti vanust hinnatakse 10 miljoni aastaga. Alates 1818 aastast, milal koht avastati, on seda külastanud üle 6 miljoni inimese. On ehitatud raudtee ja külastajate kasutuses on maa-alused puhvetid, kioskid.

Osava't paigutatud valgustid toovad esile stalaktiidide ja stalagmitide värvi-degama. Stalaktiidid on seest tühjad

ja nende kasvamiseks 1 mm võrra kulub 3 kuni 30 aastat. Need veetilkadest tekkinud moodustised on suure meistri, Looduse, poeesia.

Grotis elavad inimkalad. Selle nimetuse on nad saanud oma naha järgi, mis on samasugune kui inimesel. Välimuselt meenutavad nad meie silurusid, eluiga on neil 150 aastat ja huvitavalt omapärane on see, et nimetatud kala võib ilma toiduta elada kuni neli aastat. Mida nad öieti söövad jäigi selguseks, öeldi, et elavad maa-aluse jõe veest.

II maailmasõja ajal kasutasid sakslased grotti bensiinilaona. Peasissekärgu lähedus on mustunud suitsust — partisanid süttasid laod.

Jugoslaavia partisaaniliikumise saime selge pildi Pula revolutsioonimuseumis. 10% elanikke tapeti, maal määrates üle 30-ne Saksa, Rumeenia ja Itaalia diviisi. Vaatarata sellele oli ligi kolmandik pindalast partisanide kontrolli all.

Muuseumi valvur, vana partisaan, suhtus meisse väga soojalt tutvustades lähemalt mõningaid eksponaate alates isetehtud tulelukkuga püssist ja lõpetades moodsate sakslastelt saadud trofeerilvadega.

Veendusime kõikjal, et sõprus nõukogude ja jugoslaavia rahvaste vahel, mis on läbi teinud ühise katsumuse võitluses fašism vastu, on mürdamatu. Jugoslaavlased võtsid meid kõikjal vastu kui vendi.

(Järgneb.)

Tallinna Polütehnik

PURILEND JALULE

Enam tähelepanu massilisele sporditööle

Hiljuti toimunud Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu V pleenumil oli põhiküsimusena päevakorras ametiühingorganisatsioonide ülesanded massilise kehakultuuri- ja sporditegevuse arendamisel. Pleenumil märgiti, et neis ettevõtetes, kus majandusjuhid ja ametiühingorganisatsioonid on aru saanud kehakultuuri ja spordiga tegelemise tähtsusest ja igati soodustavad seda, seal tootmisnäitajad pidevalt paranevad ja haiguslehtede arv väheneb.

Tallinna Polütehnilises Instituudis on massiline kehakultuuri- ja sporditöö aastast aastasse paranenud ja järjest rohkem ulatub, õppejõude ja teenistujate võlak osa kehakultuuri- ja sporditööstest. Esne tuleks siin tösta õppejõude-teenistujate suurt aktiivsust, kes juua kolmandat aastat vavad edukalt läbi oma kehakultuuri- ja sporditööstest. Kui õppejõude osavõitu kehakultuuri- ja sporditööstest tuleb lugeda heaks, siis ulatuste passivsus oma kehalise tervislikkuse ja tervise eest hoolitsemisel jätab veel palju soovida. Kuna meil puudub statistika kehakultuuri- ja spordiga tegelejate, haiguslehtede arvu ja õppejõude omavahelisest sõltuvusest ja suhetest, ei ole võimalik teha vastavat analüüsi. Kõik on aga meil võimalik vaadata õpperühmade osavõitu õpperühmadevahelise sporditööstest. TPI õpperühmade vahelise komplekssporditööstest tulemuste arvestamise taotluse on kantud 160 õpperühma. Osavõtt seni peetud aladest on järgmine:

TPI MV murdmaa-
jooksus — 24 õpperühma,
TPI KV värvipallis — 22 õpperühma,
TPI KV võrkpallis — 23 õpperühma,
TPI KV korvpallis — 48 õpperühma.
Üldse on võistlustest osa võtnud kõigest 79 õpperühma ja ainult rühmad EE-52, ES-72, EE-72 ja MM-33 on startinud kõigil aladel. Milliega tegelevad ülejäänud lig. 100 õpperühma sporditööstest (ja kommunistlikud noored)? (Või on siin vaja rühma juhendaja abi)? Tuleb välja nii, et kui vaatada võistlustest osavõtnute arvu, siis tundub see olevat küllaldane (näiteks 48 võistkonda mängis korvpallivõistlustel), kui seda arvu võrrelda aga arvuga, kes peaksid võistama, siis... Isegi spordibaaside puudus ei ole olnud antud juhul takistuseks.

Mida on meil instituudis pakkuda vaba aja tervislikuks veetmiseks? Sageli esitavad üliõpilased (seda just nooremate kursuste osas, sest vanemad on asjaga kursis) spordiklubis ja kehalise kasvutuse ja spordi kateedris küsimusi: «Kas suuski saab laenutada?», «Kas teke ja seljakotte on?». Ja peaaegu alati on vastus eitav: «Kahjuks ei ole!»

Üliõpilaste sportlaku vaba aja veetmise eest peab hoolitsema TPI Spordiklubi (teaduskondade kehakultuurikollegiumide kaudu), kellel aga puuduvad materiaal- ja võimalused massiliseks sporditöösteks. Kui üliõpilaste ja spordiga tegelejate arv järjest suureneb, siis TPI ametiühingukomitee dotsioon sporditööstes hoopis väheneb: 1964. a. 800 rbl., 1965. a. 600 rbl. (TPI Spordiklubi finantseerib aju komitee), milline summa on ainult pisut suurem spordiklubi liikmete poolt tasutud liikmeksude summast, mis omakorda laekub aju kassasse. Kes vähegi sporditööstega tuttav on, taipab kohe, et 600 rbl. aastas ei jätku massilise sporditööstes läbiviimiseks, rääkimata spordivõistluste muretsemisest.

Mida siis oleks vaja ette võtta sporditööstes massilise tööstiseks? Kindlasti peaks kõigepealt:

1. TPI ametiühingukomitee suurendama sporditöösteks eraldatud summat (ettenähtud peaks olema vähemalt 5% eelarvest),
2. TPI ametiühingukomiteel (või rektoraadil) leida võimalus:
  - a) Ca 100 paari suusavarustuse ostmiseks laenuvõtmiseks. Lähemal ajal saab küll suuski hakata laenutama Mustamäel asuvas õppebaasist, kuid ainult piiratud koguses,
  - b) matkavarustuse (telgid, seljakotid, paadid) ostmiseks,
  - c) uue puhke-sportibaasi ehitamiseks (või hoonete ostmiseks), kus oleks suusatamiseks mägesid ja suvel veet ujumiseks ja kalapüügi. Praegu ei ole kohta, kuhu laupäeval-pühapäeval puhkama sõita.
3. Organisatsioonide Klooiga baasi aasaringne kasutamine, mille üheks eeltingimuseks on sealse sauna ekspluatatsiooni andmine.
4. Instituudi majandusmeestel üles panna valgustuspostid, korda seada veekraan ja leida traktor, mis ka talvel võib töötada, et kindlustada Mustamäele liuvälja valmimine. Kogu ühiselamurühvas on uue semestri algul valmis jää valamiseks ja liuvälja korrasholuks.
5. Ametiühingu-, komsomoli- ja spordijuhtidel on vaja rohkem mure tunda ja üheskoos tõsiselt nõu pidada võimaluste leidmiseks massilise kehakultuuri- ja sporditöösteks.

TPI purilennusektsiooni loodi 1957. aastal ning tegutses aktiivselt 1962. aastani. Teostati purilennu algväljaõpet plaaneril BRO-11 kummikõie stardist. Vaatamata algelisele varustusele saavutati küllaltki häid tulemusi. Igal aastal valmistati ette vähemalt 10 sportlast. Viimastel võistlustel kummikõie stardist 1961. aastal tuli TPI võistkond koguni Eesti meistriks.

Kuna edasiseks spordimeisterlikkuse tõstmiseks sektsioonil puudusid vahendid, olid sektsiooni liikmed sunnitud jätkama oma väljaõpet Tallinna Lennusportklubi juures (või piirdumagi algväljaõppega). Et leida väljapääsu sellisest ebanormaalsest olukorrast, taotleb sektsioon alates 1962. aastast instituudi juurde ühiskondliku lennusektsiooni loomist. Klubi, mis oleks esimestel aastatel võimeline teostama sportlaste väljaõpet autovintsi stardist, milline on käes-

tele tuleb klubi loomiseks moodustada instituudis klubi ülenä ametikoht, milleks alus on antud samade määrustega. Raha peaks aga leidma instituut.

Kahjuks on senini kõik sektsiooni püüdlused jooksnud kärele, ehkki juba 3 aastat järjest on vastav punkt võetud ALMAVÜ TPI iga-aastaste konverentside otsustesse.

Tänu sellele on sektsioonimomendil praktiliselt võimetu mingil määralgi tegutseda iseseisvalt. Siinjuures paneb imesama asjaolu, et igal aastal saadetakse sektsioonile ALMAVÜ Tallinna komiteest plaan, milles nõutakse I, II ja III järgu purilendurite ja langevarjurite, ühiskondlike instruktore, kohunikke jne. ettevalmistamist. Organisatsioonil, nagu ALMAVÜ Tallinna komitee peaks omel selge olema, et sektsioonil praegusel kujul ei ole selleks isegi õigust. Taoliste ürituste organi-

Et aga plaan on seaduseks, siis peab iga-aastastes sektsiooni aruannetes kajastama ka plaani täitmine. Kuna nulli kirjutada ei tohi, siis kanname Tallinna klubi saavutuste selle osa, kus on tegutsenud meie sportlased, oma arvele. Nendes saavutustes aga on sektsiooni osa ümmarguse null. Tänu sellisele teguviisile ei ole aruanded olnudki kõige nigelamad. Tegelikult peegeldab sarnane aruanne ainult meie sportlaste entusiasmi, kes siiski on suutnud midagi korda saata. Nii on mõnes punktis plaani isegi täidetud.

Võib-olla see ongi põhjuseks,

edaspidi ei eksisteeriks ainult paberil?

On kaks võimalust: luua TPI ühiskondlik lennusektsiooni või leida lisasummad tasumiseks meie sportlaste väljaõpetamiseks eest linna k'ubis. Ühiskondliku klubi loomise põhitingimusest olj juttu eespool. Tõhusalt saaks siin kaasa aidata TPI rektoraat (baaslennuvälja taotlemise ja treeninglaagriteks. Mis puutub ühiskondlikesse instruktorettesse ja entusiastidesse, siis neid leia me piisavalt. Esimestel aastatel klubi lähaks ehk suhteliselt kalliks, kuna sellel spordialal

STARDI OOTEL

oleval ajal ainukeseks algväljaõppe vormiks NSV Liidus. Kummikõie kasutamine on määrustega keelatud! Edaspidi taotleks klubi õigust teostada ka puksiir-lende lennuki slepis. Vastavalt ALMAVÜ Keskkomitee määrus-

seerijat ähvardab pikaajaline lennukeld! Sektsioonil on õigus teostada ainult algväljaõpet, kui on olemas vastav materiaal-teeniline baas ja ühiskondlike instruktore kaader. Nendest esirne puudub täielikult.

ALMAVÜ NÕUKOGU KOOSSEIS

- H. Maanso — esimees
- V. Koljadnoi — aseesimees
- M. Pupõševa — sekretär
- Teaduskondade algorganisatsioonide esimehed:
Energeetika — O. Grossman (automaatika ja telemehhaanika kateeder),
- Mehaanika — O. Meister (õppetöökoda),
- Keemia-mäe — Stahl (anorgaanilise keemia kateeder),
- Ehitus — H. Kasepuu (õpperühm EE-31),
- Majandus — V. Aboldujev (õpperühm TM-57),
- Sektsioonide esimehed:
Laskesektsioon — A. Talkop (õpperühm MP-31),
- Autosektsioon — I. Peedu (õpperühm MA-91),
- Raadiosektsioon — G. Miilius (õpperühm MA-71),
- Allveosektsioon — M. Songisepp (õpperühm MA-91),
- Purilennusektsioon — A. Prikk (Tööstusliku soojusenergeetika laboratoorium),
- Orienteerumisektsioon — M. Toomis,
- Mudellennusektsioon — Lepp (õpperühm MP-71),
- Agii-propaganda eest vastutaja — M. Kutser,
- Kõik, kes soovivad osa võtta ALMAVÜ sektsioonide tööst, registreerige endid sektsioonide esimeeste juures!

H. MAANSO

Armas lugeja

Mõtlesin kaua, millise tervitushüüdega Sinu poole pöörduda. On ju niipalju võimalusi Sinu õppimisvõitluses kaestunud hinge erutamiseks. Võib näiteks alustada 'seltsimehelikult ja uljalt: «Tere, (noor) sõber!», või siis aupaklikult ja paljalt: «Meie lugupeetavad ajalehestjad!» Ka pole paha üleskutsuv väljendus: «Suurtele tegudele, seltsimehed!». Kõigele sellele vaatamata jõudsin ikkagi tavalise tulemuseni: hallilt igapäevare! Kuid ajalehetegemine on korj juba selline töö, kus stiililindluse saavutamiseks tuleb hoolikamatult igast värsikirjast maha kriipsutada sinna kogemata rombi! sattunud heledamad väimusehvatused. Nii on see seadud ikka Sinu pärast, armas lugeja! Sest kujutle, milline segadus tekiks Sinu hinges, kui Sa äkki loeksid «Polütehni-

ku», kus pole ühtegi trükiüga, ühtegi ruumitüüteks kirjutatud rida, ühtegi lohisevat lauselevanti, nagu see siin. Sa oleksid nõrdinud, sest Sinult oleks võetud võimalus trammis või mõnel muul igaval hetkel kriitikat teha ja ajalehetegijaid tõgada...

aga kui Sa oled sooritanud dialektilise materialismi eksami vähemalt nelja peale, siis Sa tead, et ei tule vaadelda dialektiliselt, s.t. «ikka korraga edasi- ja tagasiminevana ning kokku ikka edasilükkavana».

Tähendab, Sa oled võimeline mõistma dialektilist ringkäiku mõõda igavest spiraali: vilets ajaleht — vihane lugeja — parem ajaleht vihase lugeja enastohverdaval kaasabil — kõrgema kvaliteediga vihase lugeja tekkimine — veel parem leht ja ikka nõndaviisi edasi.

ILMASTIKULUUREL

et kõik meie taotlused on tulemuseta jäänud — mis me viriseme, meil töö käib. Igal aastal saame 125 uut rubla (1000 rubla 8 sektsioonile) — käib küll. Ise olemine 3 aastat järjest sellegi summa teistele sektsioonidele loovutanud. Jah, see on tõsi, kuid selline summa sektsiooni olukorda ei paranda.

Nüüsi kuulub momendil sektsiooni 12 sportlast. Nende paremateks saavutusteks möödunud aastal oli osavõtt NSV Liidu meistrivõistlustest Eesti koon-dises, kus saavutati V koht. Eesti NSV meistrivõistlustel saavutati individuaalarvestuses II ja III koht. Tallinna meistrivõistlustel individuaalarvestuses saadi II ja III koht ning võistkondlikus arvestuses IV koht.

Üldse sooritati möödunud aastal 513 lendu koguarvuga 291 tundi ja läbiti marsruutlendudel 3500 km.

Loodetavasti eelnevat lugedes on tekkinud mõningane ülevaade momendi olukorrast sektsioonis. Nüüd veidi asjalikumalt juttu. Mis on tarvis teha, et sektsioon

saavutused on visad tulema. Algväljaõpe võtab aasta-puk-siir- ja termikallennu õppimine jällegi aasta ning alles siis tulevad tõsisemad võistlused ja rekordite üritamised. Seejärel juba tekib võimalus taotleda klubi järgu töstmist, s. o. õigust puk-siirlehtude teostamisele.

Teisel juhul on kulutused vajalikud esiteks seetõttu, et alates käesolevast aastast muudetakse lendamine Tallinna Lennusportklubi juures tasuliseks: algväljaõpe 40 rubla ja sportlased 63 rubla aastas. Oeldule lisanduvad kulutused TPI meistrivõistluste korraldamiseks, milleks tuleb kasutada linna klubi baasi ja instruktoreid, ilma milleta on võistluste organiseerimine võimatu ja keelatud.

Nagu näha, võimalused sektsiooni tööks on olemas ja päris reaalsed, kui leidub toetajaid. Kus siis veel peaks harrastatama sellist tehnilist spordiala, nagu purilend, kui mitte kõrge-mas tehnilises õppeasutuses?

A. PRIKK
TPI lennusektsiooni esimees

STATISTIKAT

1964. a. spordiaasta oli meil küllaltki edukas. Korvpallurite ja tennisistide võidud üliõpilasmängudel, võrkpallurite ja teiste spordialade sportlaste edukas esinemine vabariigi võistlustel jt. sportlikke saavutusi.

Võrreldes kolme viimase aasta arvulisi näitajaid on pilt selline:

	a. 1962	1963	1964
1. TPI Spordiklubi liikmeid	1318	1572	1700
2. Ettevalmistatud meistersportlasi	1	5	10
3. Ettevalmistatud järgusportlasi	402	385	457
4. Ettevalmistatud ühiskondlikke instruktoreid	7	69	78
5. Läbiviidud instituudi sisevõistlusi	94	101	87
6. Läbiviidud instituudi sisevõistlusi spordialal	19	22	23
7. Korraldatud sõprusvõistlusi	26	57	51
8. Korraldatud sõprusvõistlusi spordialal	6	12	16
9. Instituudi sisevõistlustest võttis osa	7536	11342	14794
10. Sõprusvõistlustest võttis osa	385	708	598
11. Väljaspool instituuti võisteldi spordialal	—	—	22
12. Väljaspool instituuti võttis võistlustest osa	—	—	2277
13. Võistlustest osavõtte kokku	—	—	2277

Nii Sa siis näed, armas lugeja, et oled paratamatult seotud «Polütehniku» dialektilise arenemisega, kas Sa seda ise tahad või mitte! Sellepärast pea meele igavene tõde: ära hakka seaduse vastu. Sellest ei tule midagi head. Sa jõuad elus kaugele, kui aidad kaasa igasuguste seaduste mõjumisele.

Ja nüüd, aktiivne lugeja (Sa ju tegutsed enam-vähem aktiivselt oma «Polütehnikut» ostes), loe veelkord läbi kirjutis tänase numbriliseleheküljel, seal all, paremas nurgas: «TÄHELEPANU! AJAKIRJANDUSLIKE KAASTÖÖDE VÕISTLUS».

...Ma juba tunnen, kuidas Sa sulepea järele haarad ja ei pea Sind kauem kinni.

P. RALM MB-01534

Olgu jääv teile päike...

PILVI KATTEL
ILMO LIIV

MM-102

Toimetaja kt. V. VOLT

Organ парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник» город Таллин.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk 40/42

Tellimise nr. 309